

కృష్ణ యజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ సంహితా

॥అథ ప్రథమ కాణ్డే అష్టమః ప్రశ్నః॥

హరిః ఓమ్॥ అనుమత్యై పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపతి ధేనుర్దక్షిణా యే ప్రత్యశ్చః
శమ్యాయా అవశీయస్తే తం నైర్ముతమేకకపాలం కృష్ణం వాసః కృష్ణతూషం దక్షిణా వీహి
స్వాహోహుతిం జషాణ ఏష తే నిర్ముతే భాగో భూతే హవిష్మత్యసి ముశ్చేమమగ్ం
హసః స్వాహా నమో య ఇదం చకారాదిత్యం చరుం నిర్వపతి వరో
దక్షిణాఽఽగ్నావైష్ణవమేకాదశకపాలం వామనో వహీ దక్షిణాఽగ్నిషోమీయ- [0]
మేకాదశకపాలగ్ం హిరణ్యం దక్షిణైస్త్రమేకాదశకపాలమృషభో వహీ
దక్షిణాఽఽగ్నియమష్టాకపాలమైస్త్రం దధ్యృషభో వహీ దక్షిణైస్త్రాగ్ం ద్వాదశకపాలం
వైశ్వదేవం చరుం ప్రథమజో వథోన్ దక్షిణా సౌమ్యగ్ శ్యామాకం చరుం వాసో దక్షిణా
సరస్వత్యై చరుగ్ం సరస్వతే చరుం మిథునౌ గావౌ దక్షిణా॥[౧]

అగ్నిషోమీయం చతుస్త్రిగ్ంశచ్చ॥1.8.1॥

ఆగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపతి సౌమ్యం చరుగ్ం సావిత్రం ద్వాదశకపాలగ్ం సారస్వతం
చరుం పౌష్ణం చరుం మారుతగ్ం సప్తకపాలం వైశ్వదేవీమామిక్షాం
ద్వావాప్రథివ్యమేకకపాలమ్॥[౩]

ఆగ్నేయగ్ం సౌమ్యం మారుతమష్టాదశ॥1.8.2॥

ఐస్త్రాగ్నమేకాదశకపాలం మారుతీమామిక్షాం వారుణీమామిక్షాం కాయమేకకపాలం
ప్రథమాస్యాన్ హవామహే మరుతో యజ్ఞవాహసః కరమ్భిణ సజోషసః॥ మో షూ ణ ఇన్ద్ర

పు॒థున్ దే॒వాఽస్మ॑ స్మ తే శు॒ష్మిన్న॑వ॒యా మ॒హీ హ్య॑స్య మీ॒థుషో॑ య॒వ్యా హ॒విష్మతో॑
మరు॒తో వ॒న్దతే॑ గీః॥ య॒ద్వామే॑ యద॒రణ్యే॑ య॒థ్సభా॑యాం యది॒న్ద్రియే॑ య॒చ్ఛాద్రే॑
యద॒ర్య ఏ॒నశ్చ॑కృ॒మా వ॒యమ్ యదే॑క॒స్యాధి॑ ధ॒ర్మణి॑ తస్యా॒వయ॑జనమసి స్వా॒హా॥
అక్ర॒న్కర్మ॑ కర్మ॒కృతః॑ స॒హ వా॒చా మ॒యోభు॑వా దే॒వేభ్యః॑ కర్మ కృ॒త్వాఽస్తం॑ ప్రే॒త
సు॒దాన॑వః॥[౪]

వ॒యం య॒ద్విగ్ంశతి॑శ్చ॥1.8.3॥

అ॒గ్నయే॑ఽనీ॒కవ॑తే పు॒రోడా॑శమ॒ష్టాక॑పాలం ని॒ర్వప॑తి సా॒కగ్ం సూ॑ర్యే॒ణోద్య॑తా మరు॒ద్భ్యః
సా॒న్తప॑సే॒భ్యో మ॒ధ్యన్ది॑సే చ॒రుం మరు॑ద్భ్యో గృ॒హమే॑ధి॒భ్యః స॒ర్వాసాం॑ దు॒గ్ధే సా॒యం చ॒రుం
పూ॒ర్ణా ద॒ర్వి ప॒రా ప॒త సు॑పూ॒ర్ణా పు॒నరా ప॒త వ॒స్నీవ వి క్రీ॑ణావహా ఇ॒షమూ॑ర్జగ్ం
శత॑క్రతో॥ దే॒హి మే॑ దదామి తే ని మే ధే॒హి ని తే॑ దధే॒ నిహ॑రమిన్ని మే హ॒రా ని హ॑ర-
[౫] ని హ॒రామి తే॑॥ మరు॒ద్భ్యః క్రీ॒డిభ్యః॑ పు॒రోడా॑శగ్ం స॒ప్తక॑పాలం ని॒ర్వప॑తి సా॒కగ్ం
సూ॑ర్యే॒ణోద్య॑తాఽఽగ్నేయమ॒ష్టాక॑పాలం ని॒ర్వప॑తి సౌ॒మ్యం చ॒రుగ్ం సా॒విత్రం॑
ద్వాద॑శకపాలగ్ం సా॒రస్వ॑తం చ॒రుం పౌ॒ష్ణం చ॒రుమై॒న్ద్రాగ్మే॑కాదశకపాలమై॒న్ద్రం చ॒రుం
"వైశ్వ॑కర్మణమే॒కక॑పాలమ్॥[౬]

హ॒రా నిహ॑రం త్రి॒గ్ంశచ్చ॑॥1.8.4॥

సో॒మాయ॑ పి॒తృమ॑తే పు॒రోడా॑శగ్ం ష॒ట్కపా॑లం ని॒ర్వప॑తి పి॒తృభ్యో॑ బర్హి॒షద్భ్యో॑ ధా॒నాః
పి॒తృభ్యో॑ఽగ్ని॒ష్టాత్తే॑భ్యోఽభి॒వాన్యా॑యే దు॒గ్ధే మ॒న్దమే॑తత్తే తత యే చ త్వామ॒స్వేత॑త్తే
పి॒తామ॑హ ప్రపి॒తామ॑హ యే చ త్వామ॒న్వత్ర॑ పి॒తరో॑ యథా॒భాగం॑ మ॒న్దధ్య॑గ్ం సు॒సంధృ॑శం
త్వా వ॒యం మ॒ఘవన్॑ మ॒న్దిషీ॑మహి ప్ర నూ॒నం పూ॑ర్ణవ॒న్దురః॑ స్తుతో॒యాసి॑ వశాగ్ం అను॒
యో॒జా ని॒స్త్రి తే హ॑రీ॥[౭] అక్ష॒న్నమీ॑మద॒న్త హ్య॑వ ప్రి॒యా అధూ॑షత॒ అస్తో॑షత స్వ॒భాన॑వో

విప్రా నవిష్టయా మతీ॥ యోజాన్విన్త తే హరీ॥ అక్షన్ పితరోఽమీ మదన్త
 పితరోఽతీత్పవన్త పితరోఽమీమృజన్త పితరః॥ పరేత పితరః సోమ్యా గమ్భీరైః పథిభిః
 పూర్వైః॥ అథా పితౄన్మన్విదత్తాగ్ం అపీత యమేన యే సధమాదం మదన్తి॥ మనో
 న్వా హువామహే నారాశగ్ంసేన స్తోమేన పితౄణాం చ మన్మథిః॥ ఆ [౮] న ఏతు మనః
 పునః క్రత్వే దక్షాయ జీవసే॥ జ్యోక్ష్మ సూర్యం దృశే॥ పునర్నః పితరో మనో దదాతు దైవ్యో
 జనః॥ జీవం వ్రాతగ్ం సచేమహి॥ యదన్తరిక్షం పృథివీముత ద్యాం యన్మాతరం పితరం వా
 జిహిగ్ంసిమ॥ అగ్నిర్మా తస్మాదేనసో గార్హపత్యః ప్ర ముఞ్చతు దురితా యాని చక్రమ
 కరోతు మామసేనసమ్॥[౯]

హరీ మన్మథిరా చతుశ్శత్పారిగ్ంశచ్చ॥1.8.5॥

ప్రతిపూరుషమేకకపాలాన్నిర్వపత్యేకమతిరిక్తం యావన్తో గృహ్యః స్మస్తేభ్యః కమకరం
 పశూనాగ్ం శర్మాఽసి శర్మ యజమానస్య శర్మ మే యచ్చైక ఏవ రుద్రో న ద్వితీయాయ
 తస్య ఆఖుస్తే రుద్ర పశుస్తం జుషస్త్వేష తే రుద్ర భాగః సహ స్వస్రాఽమ్బికయా తం జుషస్య
 భేషజం గవేశ్వాయ పురుషాయ భేషజమథో అస్మభ్యం భేషజగ్ం సుభేషజం [౧౦]
 యథాఽసతి సుగం మేషాయ మేష్యా అవామ్బ రుద్రమదిమహ్యవ దేవం త్ర్యమ్బకమ్॥
 యథా నః శ్రీయసః కరద్యథా నో వస్యసః కరద్యథా నః పశుమతః కరద్యథా నో
 వ్యవసాయయాత్॥ త్ర్యంబకం యజామహే సుగన్ధిం పుష్టివర్ధనమ్॥ ఉర్వారుకమివ
 బన్ధనాన్మృత్యోర్ముక్షీయ మాఽమృతాత్॥ ఏష తే రుద్ర భాగస్తం జుషస్య తేనాఽవసేన పరో
 మూజవతోఽతీహ్యవతతధన్వా పినాకహస్తః కృత్తివాసాః॥[౧౧]

సుభేషజమిహి త్రీణి చ॥1.8.6॥

ఐన్ద్రాగ్ం ద్వాదశకపాలం వైశ్వదేవం చరుమిన్ద్రాయ శునాసీరాయ పురోడాశం

ద్వా॑ద॒శక॑పా॒లం వా॒యవ్యం॑ ప॒యః సౌ॒ర్యమే॑కకపా॒లం ద్వా॑ద॒శగ॑వగ్ం సీ॒రం
దక్షి॑ణాఽఽగ్నీ॒యమ॑ష్టాకపా॒లం ని॒ర్వప॑తి రౌ॒ద్రం గా॑వీ॒ధుకం॑ చ॒రుమై॑న్త్రం దధి॑ వా॒రుణం
య॑వమ॒యం చ॒రుం వహి॑నీ ధే॒నుర్దక్షి॑ణా యే దే॒వాః పు॒రః సదో॑ఽగ్ని॒సేత్రా దక్షి॑ణసదో
య॑మసే॒త్రాః పశ్చా॑ధ్సదః స॒వితృ॑సే॒త్రా ఉత్త॑రసదో వ॒రుణ॑సే॒త్రా ఉప॑రిషదో బృ॒హస్ప॑తిసే॒త్రా
రక్షో॑హ॒ణస్తే నః పా॑న్తు తే నో॑ఽవన్తు తే॒భ్యో [౧౨] న॒మస్తే॒భ్యః స్వా॒హా స॒మూఢగ్ం రక్షః॑
సం॒దగ్ధగ్ం రక్ష॑ ఇ॒దమ॑హగ్ం రక్షో॑ఽభి సం ద॒హమ్య॑గ్నయే రక్షో॑ఽఘ్న స్వా॒హా య॒మాయ॑
స॒విత్రే వ॒రుణా॑య బృ॒హస్ప॑తయే దు॒వస్వ॑తే రక్షో॑ఽఘ్న స్వా॒హా ప్ర॒ష్టివా॑హీ రథో దక్షి॑ణా
దే॒వస్య॑ త్వా స॒వితః పు॒సవే॑శ్వినో॒ర్బాహు॑భ్యాం పూ॒ష్ణో హస్తా॑భ్యాగ్ం రక్ష॑సో వ॒ధం జు॑హోమి
హ॒తగ్ం రక్షో॑ఽవధి॒ష్టు రక్షో॑ య॒ద్వస్తే తద్దక్షి॑ణా||[౧౩]

తే॒భ్యః పశ్చా॑చత్వారిగ్ంశచ్చ||1.8.7||

ధాత్రే॑ పు॒రోడా॑శం ద్వా॑ద॒శక॑పా॒లం ని॒ర్వప॑త్యనుమ॒త్యై చ॒రుగ్ం రా॒కాయై॑ చ॒రుగ్ం
సి॒నీవా॑ల్యై చ॒రుం కు॒ప్తై చ॒రుం మి॒ధునౌ గా॑వౌ దక్షి॑ణాఽఽగ్నా॒వైష్ణవ॑మే॒కాద॑శకపా॒లం
ని॒ర్వప॑త్యన్త్రా॒వైష్ణవ॑మే॒కాద॑శకపా॒లం వైష్ణ॑వం త్రి॒కపా॒లం వా॒మనో వహి॑
దక్షి॑ణాఽఽగ్ని॒షోమీ॒యమే॑కాద॒శక॑పా॒లం ని॒ర్వప॑తీన్త్రా॒సోమీ॒యమే॑కాద॒శక॑పా॒లగ్ం సౌ॒మ్యం
చ॒రుం బ॒భృర్దక్షి॑ణా సో॒మాపౌ॒ష్ణం చ॒రుం ని॒ర్వప॑త్యన్త్రా॒పౌష్ణం చ॒రుం పౌ॒ష్ణం చ॒రుగ్ం
శ్యా॒మో దక్షి॑ణా వై॒శ్వాన॑రం ద్వా॑ద॒శక॑పా॒లం ని॒ర్వప॑తి హి॒రణ్యం దక్షి॑ణా వా॒రుణం
య॑వమ॒యం చ॒రుమ॑శ్వో దక్షి॑ణా||[౧౪]

వై॒శ్వాన॑రం ద్వా॑ద॒శక॑పా॒లం ని॒రష్టై చ॑||1.8.8||

బా॒ర్హస్ప॑త్యం చ॒రుం ని॒ర్వప॑తి బ్ర॒హ్మ॑ణో గృ॒హే శి॒తిపు॑ష్టో దక్షి॑ణైన్త్రమే॒కాద॑శకపా॒లగ్ం
రా॒జన్య॑స్య గృ॒హ ఋ॒షభో దక్షి॑ణాఽఽది॒త్యం చ॒రుం మహి॑వ్యై గృ॒హే ధే॒నుర్దక్షి॑ణా

సైర్ముతం చరుం పరివృక్త్య గృహే కృష్ణానాం వ్రీహీణాం నఖనిర్భిన్నం కృష్ణా కూటా
 దక్షిణాఽఽగ్నీయమష్టాకపాలగ్ం సేనాన్యో గృహే హిరణ్యం దక్షిణా వారుణం దశకపాలగ్ం
 సూతస్య గృహే మహానిరష్టో దక్షిణా మారుతగ్ం సప్తకపాలం గ్రామణ్యో గృహే
 పృశ్నిర్దక్షిణా సావిత్రం ద్వాదశకపాలం [౧౫] క్షత్తుర్గృహ ఉపధ్వస్తో దక్షిణాఽఽశ్వినం
 ద్వికపాలగ్ం సంగ్రహీతుర్గృహే సవాత్యో దక్షిణా పౌష్ణం చరుం భాగదుఘస్య గృహే
 శ్యామో దక్షిణా రౌద్రం గావీధుకం చరుమక్షావాపస్య గృహే శబల ఉద్వారో దక్షిణేన్త్రాయ
 సుత్రాష్టే పురోడాశమేకాదశకపాలం పుతి నిర్వపతీన్త్రాయాఽగ్ంహోముచేఽయం నో రాజా
 వృత్రహా రాజా భూత్వా వృత్రం వధ్యాన్ మైత్రాబార్హస్పత్యం భవతి శ్వేతాయై
 శ్వేతవధ్నాయై దుగ్ధే స్వయం మూర్తే స్వయం మథిత ఆజ్య ఆశ్వత్థే [౧౬] పాత్రే చతుః
 స్రక్తో స్వయమవపన్నాయై శాఖాయై కర్ణాగ్ శ్చాకర్ణాగ్ శ్చ తణ్డలాన్ వి చినుయాద్యే
 కర్ణాః స పయసి బార్హస్పత్యో యేఽకర్ణాః స ఆజ్యే మైత్రః స్వయంకృతా వేదిర్భవతి
 స్వయందినం బర్హిః స్వయంకృత ఇధ్మః సైవ శ్వేతా శ్వేతవధ్నా దక్షిణా||[౧౭]

సావిత్రం ద్వాదశకపాలమాశ్వత్థే త్రయస్త్రిగ్ంశచ్ఛ||1.8.9||

అగ్నయే గృహపతయే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపతి కృష్ణానాం వ్రీహీణాగ్ం సోమాయ
 వనస్పతయే శ్యామాకం చరుగ్ం సవిత్రే సత్యప్రసవాయ పురోడాశం
 ద్వాదశకపాలమాశూనాం వ్రీహీణాగ్ం రుద్రాయ పశుపతయే గావీధుకం చరుం
 బృహస్పతయే వాచస్పతయే సైవారం చరుమిన్త్రాయ జ్యేష్ఠాయ పురోడాశమేకాదశకపాలం
 మహావ్రీహీణాం మిత్రాయ సత్యాయాఽఽమ్బానాం చరుం వరుణాయ ధర్మపతయే
 యవమయం చరుగ్ం సవితా త్వా ప్రసవానాగ్ం సువతామగ్నిర్ గృహపతీనాగ్ం సోమో
 వనస్పతీనాగ్ం రుద్రః పశూనాం [౧౮] బృహస్పతిర్వాచామిన్త్రో జ్యేష్ఠానాం మిత్రః సత్యానాం
 వరుణో ధర్మపతీనాం యే దేవా దేవసువః స్థ త ఇమమాముష్యాయణమనమిత్రాయ

సువధ్యం మహతే క్షత్రాయ మహత ఆధిపత్యాయ మహతే జానరాజ్యాయైష వో భరతా
రాజా సోమోఽస్మాకం బ్రాహ్మణాణాగ్ం రాజా ప్రతి త్యన్నామ రాజ్యమధాయ స్వాం తనువం
వరుణో అశిశ్రేచ్ఛచేర్మిత్రస్య వ్రత్యా అభూమాఽమన్మహి మహత ఋతస్య నామ సర్వే
వ్రాతా వరుణస్యాఽభూవన్వి మిత్ర ఏవైరరాతిమతారీదసూషదన్త యజ్ఞియా ఋతేన వ్య
త్రితో జరిమాణం న ఆనడ్విష్ణోః క్రమోఽసి విష్ణోః క్రాన్తమసి విష్ణోర్విక్రాన్తమసి॥౧౯॥

పశునాం వ్రాతాః పంచవిగ్ంశతిశ్చ॥1.8.10॥

అర్థేతస్థాఽపాం పతిరసి వృషోఽస్యూర్మిర్వృషసేనోఽసి వ్రజక్షితస్థ మరుతామోజస్థ
సూర్యవర్చసస్థ సూర్యత్వచసస్థ మాన్దాః స్థ వాశాస్థ శక్వరీస్థ విశ్వభృతస్థ
జనభృతస్థాఽగ్నేస్తేజస్థాఽపామోషధీనాగ్ం రసస్థాఽపో
దేవీర్మధుమతీరగృహ్ణన్నూర్జస్వతీ రాజసూయాయ చితానాః
యాభిర్మిత్రావరుణావభ్యషిజ్చాన్ యాభిరిస్తమనయన్నత్యరాతీః॥ రాష్ట్రదాస్థ రాష్ట్రం దత్త
స్వాహా రాష్ట్రదాస్థ రాష్ట్రమముష్మై దత్త॥౨౦॥

అత్యేకాదశ చ॥1.8.11॥

దేవీరాపః సం మధుమతీర్మధుమతీభిః సృజ్యధ్వం మహి వర్చః క్షత్రియాయ వన్వానా
అనాధృష్టాః సీదతోర్జస్వతీర్మహి వర్చః క్షత్రియాయ దధతీరనిభృష్టమసి వాచో
బన్ధుస్తపోజాః సోమస్య దాత్రమసి శుక్రా వః శుక్రేణోత్పనామి చన్త్రాశ్చస్త్రేణాఽమృతా
అమృతేన స్వాహా రాజసూయాయ చితానాః॥ సధమాదో ద్యుమ్నినీరూర్జ ఏతా అనిభృష్టా
అపస్యవో వసానః॥ పస్త్యాసు చక్రే వరుణః సధస్థమపాగ్ం శిశు ౨౧ రాత్రృతమాస్వంతః॥
క్షత్రస్యోల్బమసి క్షత్రస్య యోనిరస్యావిన్నో అగ్నిర్గృహపతిరావిన్న ఇన్ద్రో వృద్ధశ్రవా ఆవిన్నః
పూషా విశ్వవేదా ఆవిన్నా మిత్రావరుణావృతావృధావావిన్నే ద్యావాపుథివీ ధృతవ్రతే ఆవిన్నా

దే॒వ్యది॑తి॒ర్విశ్వ॑రూ॒ప్యావి॑న్నో॒యమ॑సా॒వాము॑ప్యాయ॒ణోఽస్యాం॑ వి॒శ్వస్మిన్॑ రా॒ష్ట్రే మ॑హతే
క్ష॒త్రాయ॑ మహత ఆధిపత్యాయ మహతే జానరాజ్యాయైష వో భరతా రాజా సోమోఽస్మాకం
బ్ర॒హ్మణా॑నాగ్ం రాజేన్ద్రస్య [౨౨] వజ్రోఽసి వార్త॑ఘ్నుస్త్వయా॒యం వృ॒త్రం
వధ్యా॑చ్ఛత్తుబాధనాస్థం పాత మా ప్రత్యఞ్చం పాత మా తిర్యఞ్చమన్వఞ్చం మా పాత
దిగ్భ్యో మా పాత విశ్వాభ్యో మా నాప్తాభ్యః పాత హిరణ్యవర్ణావృషసాం
విరోకే॑యసూ॒ణావృది॑తౌ సూర్యస్యారోహతం వరుణ మిత్ర గర్తం తతశ్చక్షాధామదితిం
దితిం చ॥[౨౩]

శిశురిన్ద్రస్త్వైకచత్వారిగ్ంశచ్చ॥1.8.12॥

సమిధ॑మా తిష్ఠ గాయత్రీ త్వా ఛన్దసామవతు త్రివృథ్సోమో రథన్తరగ్ం సామాగ్నిర్దేవతా
బ్ర॒హ్మ ద్ర॑విణముగ్రామా తిష్ఠ త్రిష్టుప్త్వా ఛన్దసామవతు పఞ్చదశసోమో బ్రహ్మధామేన్ద్రో
దే॒వతా॑ క్షత్రం ద్రవిణం విరాజమా తిష్ఠ జగతీ త్వా ఛన్దసామవతు సప్తదశసోమో
పైరూపగ్ం సామ మరుతో దేవతా విడ్ద్రవిణముదీచీమా తిష్ఠోఽనుష్టుప్త్వా [౨౪]
ఛన్దసామవత్వైకవిగ్ంశః సోమో పైరాజగ్ం సామ మిత్రావరుణౌ దేవతా బలం
ద్ర॒విణ॑మూర్ధ్వామా తిష్ఠ పజ్జిస్తా ఛన్దసామవతు త్రిణవత్రయస్త్రిగ్ంశౌ సోమౌ
శా॒క్వర॑రైవతే సామనీ బ్రహస్పతిర్దేవతా వర్చో ద్రవిణమీ దృజ్ఞోఽన్యాదృజ్జేతాదృజ్చ
ప్రతిదృజ్చ మితశ్చ సం మితశ్చ సభరాః శుక్రజ్యోతిశ్చ చిత్రజ్యోతిశ్చ సత్యజ్యోతిశ్చ
జ్యోతిష్పాగ్ంశ్చ సత్యశ్చర్తపాశ్చ [౨౫] ఽత్యగ్ంహః అగ్నయే స్వాహా సోమాయ స్వాహా సవిత్రే
స్వాహా సరస్వత్యై స్వాహా పూష్ణే స్వాహా బ్రహస్పతయే స్వాహేన్ద్రాయ స్వాహా ఘోషాయ
స్వాహా శ్లోకాయ స్వాహాగ్ంశాయ స్వాహా భగాయ స్వాహా క్షేత్రస్య పతయే స్వాహా
పృథివ్యై స్వాహాఽన్తరిక్షాయ స్వాహా దివే స్వాహా సూర్యాయ స్వాహా చన్ద్రమసే స్వాహా
నక్షత్రైభ్యః స్వాహాఽద్భ్యః స్వాహాషధీభ్యః స్వాహా వనస్పతిభ్యః స్వాహా చరాచరేభ్యః స్వాహా

పరిష్కరేభ్యః స్వాహా సరీపుపేభ్యః స్వాహా॥[౧౬]

అనుష్టుప్తర్తపాశ్చ సరీపుపేభ్యస్వాహా॥1.8.13॥

సోమస్య త్విషిరసి తపేవ మే త్విషిర్భూయాదమృతమసి మృత్యోర్మా పాహి దిద్యోన్మా
పాహ్యవేష్టా దన్తశూకా నిరస్తం నముచేః శిరః॥ సోమో రాజా వరుణో దేవా ధర్మసువశ్చ
యే॥ తే తే వాచగ్ం సువన్తాం తే తే ప్రాణగ్ం సువన్తాం తే తే చక్షుః సువన్తాం తే తే
శ్రోత్రగ్ం సువన్తాగ్ం సోమస్య త్వా ద్యుమ్నీనాఽభి షిశ్వామ్యగ్న్యే [౧౭] స్తేజసా సూర్యస్య
వర్చసేన్ద్రస్యేన్ద్రియేణ మిత్రావరుణయోర్వీర్యేణ మరుతామోజసా క్షత్రాణాం క్షత్రపతిరస్యతి
దివస్పాహి సమావవృత్రన్నధరాగుదీచీరహిం బుధ్నియమను సంచరన్తీస్తాః పర్వతస్య
వృషభస్య పృష్ఠే నావశ్చరన్తి స్వసిచ ఇయానాః॥ రుద్ర యత్తే క్రయీ పరం నామ తస్మై
హుతమసి యమేష్టమసి॥ ప్రజాపతే న త్వదేతాన్యన్యో విశ్వా జాతాని పరి తా బభూవా
యత్కామాస్తే జాహుమస్తన్మో అస్తు వయగ్ం స్యామ పతయో రయీణామ్॥[౧౮]

అగ్నేస్తేకాదశ చ॥1.8.14॥

ఇన్ద్రస్య వజ్రోఽసి వార్తఘ్నుస్త్యయాఽయం వృత్రం వధ్యాన్ మిత్రావరుణయోస్త్యా ప్రశాన్తోః
ప్రశిషా యునజ్మి యజ్ఞస్య యోగేన విష్ణోః క్రమోఽసి విష్ణోః క్రాన్తమసి విష్ణోర్విక్రాన్తమసి
మరుతాం ప్రసవే జేషమాప్తం మనః సమహమిన్ద్రియేణ వీర్యేణ పశూనాం మన్యురసి తపేవ
మే మన్యుర్ భూయాన్నమా మాత్రే పృథివ్యై మాఽహం మాతరం పృథివీగ్ం హిగ్ంసిషం
మా [౧౯] మాం మాతా పృథివీ హిగ్ంసీదియదస్యాయురస్యాయుర్మే ధేహ్యార్గ్గస్యార్జ్జం మే
ధేహి యుజ్జసి వర్చోఽసి వర్చో మయి ధేహ్యగ్నయే గృహపతయే స్వాహా సోమాయ
వనస్పతయే స్వాహేన్ద్రస్య బలాయ స్వాహా మరుతామోజసే స్వాహా హగ్ంసః
శుచిషద్వసురన్తరిక్షసద్ధోతా వేదిషదతిథిర్దురోణసత్॥ నృషద్వరసద్వతసద్వ్యోమసదబ్జా

గో॒జా॒ ఋ॒త॒జా॒ అ॒ద్రి॒జా॒ ఋ॒తం॒ బృ॒హత్॑||[30]

హి॒గ్ం॒సీ॒షం॒ మ॒ర్త॒జాస్త్రీ॑ణి॒ చ॑||1.8.15||

మి॒త్రో॒ఽసి॒ వరు॑ణో॒ఽసి॒ స॒మ॒హం॒ వి॒శ్వే॒ర్దే॒వైః॑ క్ష॒త్ర॒స్య॒ నాభి॑ర॒సి క్ష॒త్ర॒స్య॒ యోని॑ర॒సి సో॒నా॒మా
సీ॒ద సు॑షదా॒మా సీ॒ద మా॒ త్వా హి॒గ్ం॒సీ॒న్మా మా హి॒గ్ం॒సీ॒న్ని॒షసా॑ద ధృ॒తవ్ర॑తో వరు॒ణః
ప॒స్త్యా॒స్వా సా॒మ్రా॒జ్యాయ॑ సు॒క్రతు॑ర్బ్రహ్మ ३ న్త్వగ్ం రాజన్ బ్రహ్మో॒ఽసి స॒వితా॑ఽసి సత్య॒స॒వో
బ్రహ్మ ३ న్త్వగ్ం రాజన్ బ్రహ్మో॒ఽసిన్వో॒ఽసి స॒త్యో॒జా [30] బ్రహ్మ ३ న్త్వగ్ం రాజన్ బ్రహ్మో॒ఽసి
మి॒త్రో॒ఽసి సు॑శేవో బ్రహ్మ ३ న్త్వగ్ం రాజన్ బ్రహ్మో॒ఽసి వరు॑ణో॒ఽసి సత్య॒ధర్మే॒న్ద్రస్య॑ వజ్రో॒ఽసి
వార్త॑ఘ్నుస్తేన మే రధ్య దిశో॒ఽభ్యయ॑గ్ం రాజా॒భూధు॑శ్శ్లోకాః ४ సుమ॒జ్గలాః ४ సత్య॒రాజా
३ న్|| అపాం నప్తే స్వాహో॒ర్జో నప్తే స్వాహో॒ఽగ్నయే॑ గృహపతయే స్వాహా॑||[31]

సత్యో॒జాశ్చ॑త్వారిగ్ంశచ॑||1.8.16||

ఆగ్నే॒యమ॒ష్టాక॑పాలం నిర్వ॒పతి॑ హిర॒ణ్యం దక్షి॑ణా సార॒స్వతం॑ చరుం వధ్స॒తరీ॑ దక్షి॒ణా
సావి॒త్రం ద్వాద॑శకపాలముపధ్వస్తో దక్షి॒ణా పౌ॒ష్ణం చరు॑గ్ం శ్యా॒మో దక్షి॑ణా బార్హ॒స్పత్యం॑
చరు॑గ్ం శితిపుష్టో దక్షి॒ణైన్ద్రమే॑కాదశకపాలముషభో దక్షి॒ణా వారు॑ణం దశకపాలం
మహా॒నిర॒ష్టో దక్షి॑ణా సౌమ్యం చరుం బభ్రుర్దక్షి॒ణా త్వాప్త॑మ॒ష్టాక॑పాలగ్ం శు॒ణ్ఠో దక్షి॑ణా
వైష్ణ॒వం త్రి॒కపాలం॑ వామనో దక్షి॒ణా||[33]

ఆగ్నే॒యగ్ం హిర॑ణ్యగ్ం సార॒స్వతం॑ ద్వి॒చత్వారిగ్ంశత్॑||1.8.17||

సద్యో॑ దీక్షయన్తి సద్యః సోమం క్రీ॒ణన్తి పు॑ణ్డరిస్త్రజాం ప్ర॒యచ్ఛ॑తి దశభి॒ర్వధ్స॒తరైః॑ సోమం
క్రీ॒ణాతి దశ॑పేయా భవతి శతం బ్రా॒హ్మణాః॑ పి॒బన్తి సప్త॑దశగ్ం స్తోత్రం భవతి
ప్రా॒కాశా॑వధ్వర్యపే దదాతి స్రజముద్గాత్రే రుక్మగ్ం హోత్రే॒శ్వం ప్రస్తో॑తృప్రతిహర్తుభ్యాం

ద్వా॑ద॒శ ప॒ష్టోహీ॑ర్బ్ర॒హ్మణీ॑ వ॒శాం మై॒త్రావ॑రు॒ణాయ॑ ఋ॒షభం॑ బ్ర॒హ్మణా॑చ్ఛగ్గం॒సినీ॑ వా॒ససీ॑
 సేష్టా॑పో॒తుభ్యాగ్ సూ॒ధిరి॑ య॒వాచి॑త॒మచ్ఛా॑వా॒కాయా॑న॒డవా॑హ॒మగ్ని॑ధే భార్గ॒వో హో॑తా
 భ॒వతి॑ శ్రా॒యన్తీ॑యం బ్రహ్మసా॒మం భ॒వతి॑ వార॒వన్తీ॑యమగ్నిష్టోమసా॒మగ్ం సార॑స్వతీర॒పో
 గృ॑హ్ణాతి॥[38]

వార॒వన్తీ॑యం చ॒త్వారి॑ చ॥1.8.18॥

ఆగ్నే॑యమ॒ష్టాక॑పాలం నిర్వ॒పతి॑ హిర॒ణ్యం దక్షి॑ణై॒న్త్రమే॑కాదశకపాలమృ॒షభో దక్షి॑ణా
 వైశ్వ॑దే॒వం చ॒రుం పి॒శజ్జీ॑ ప॒ష్టోహీ॑ దక్షి॒ణా మై॒త్రావ॑రు॒ణీమా॑మిక్షాం వ॒శా దక్షి॑ణా
 బార్హ॑స్పత్యం చ॒రుగ్ం శి॒తిపు॑ష్టో దక్షి॒ణాది॑త్యాం మల్॒హం గర్భి॑ణీ॒మా ల॑భతే మారు॒తీం
 పృ॑శ్నిం ప॒ష్టోహీ॑మశ్వీభ్యాం పూ॒ష్ణే పు॒రోడా॑శం ద్వా॒దశ॑కపాలం నిర్వ॒పతి॑ సర॒స్వతే॑ సత్య॒వాచే॑
 చ॒రుగ్ం స॒విత్రే॑ సత్య పు॒సవాయ॑ పు॒రోడా॑శం ద్వా॒దశ॑కపాలం తి॒స్పధ॑న్వగ్ం
 శు॒ష్కదృ॑తిర్దక్షి॒ణా॥[39]

ఆగ్నే॑యగ్ం హిర॒ణ్యమై॒న్త్రమృ॒షభో వైశ్వ॑దే॒వం పి॒శజ్జీ॑ బార్హ॑స్పత్యగ్ం సప్తచ॒త్వారి॑గ్ంశత॥1.8.19॥

ఆగ్నే॑యమ॒ష్టాక॑పాలం నిర్వ॒పతి॑ సౌ॒మ్యం చ॒రుగ్ం సా॒వి॒త్రం ద్వా॒దశ॑కపాలం బార్హ॑స్పత్యం
 చ॒రుం త్వా॒ష్టమ॒ష్టాక॑పాలం వైశ్వా॒నరం॑ ద్వా॒దశ॑కపాలం దక్షి॒ణో ర॑థ॒వాహ॑న॒వాహో దక్షి॑ణా
 సార॑స్వతం చ॒రుం నిర్వ॒పతి॑ పౌ॒ష్ణం చ॒రుం మై॒త్రం చ॒రుం వా॒రుణం॑ చ॒రుం క్షే॒త్రప॑త్యం
 చ॒రుమా॑దిత్యం చ॒రుము॑త్తరో రథ॒వాహ॑న॒వాహో దక్షి॑ణా॥[39]

ఆగ్నే॑యగ్ం సౌ॒మ్యం బార్హ॑స్పత్యం చతు॒స్త్రిగ్ంశత॥1.8.20॥

స్వా॒ద్యేం త్వా స్వా॒దునా॑ తీ॒వ్రాం తీ॒వ్రేణా॑మృతామమృతేన సృ॒జామి॑ సగ్ం సోమే॒న
 సోమో॑స్యశ్వీభ్యాం ప॒చ్య॒స్వ సర॑స్వత్యై ప॒చ్య॒స్వేన్ద్రాయ॑ సు॒త్రామ్నే॑ ప॒చ్య॒స్వ పు॒నాతు॑ తే

పరి॒స్రు॒తగ్ం సో॒మగ్ం సూ॒ర్యస్య॑ దు॒హితా॑ వారే॒ణ శ॑శ్వ॒తా త॑నా॒॥ వాయుః॑ పూ॒తః ప॒విత్రే॑ణ
ప్ర॒త్యజ్కో॒నమో॑ అతి॒ద్రుతః॑ ఇన్త్ర॒స్య యు॒జ్యః స॒ఖా॒॥ కువి॑ద॒జ్గ య॒వమన్తో॑ య॒వం చి॒ద్యథా॑
దాన్త్య॑ను॒పూర్వం॑ వి॒యూయ॑ ఇహే॒హైషాం॑ కృ॒ణుత॑ భో॒జనా॑ని యే బర్హి॒షో నమో॑వృక్తిం
న జగ్ముః॑॥ ఆశ్వి॒నం ధూ॒మ్రమా॑ లభ॒తే సార॑స్వ॒తం మే॒షమై॒న్త్రమృ॑షభ॒మైన్త్రమే॑కాదశకపాలం
నిర్వ॑పతి సా॒విత్రం॑ ద్వాదశకపాలం వారు॒ణం దశ॑కపాలగ్ం సోమప్రతీ॒కాః పిత॑రస్తృ॒ప్లుత॑
వడ॑బా దక్షి॒ణా॒॥[32]

భో॒జనా॑ని ప॒డ్యగ్ం శతి॑శ్చ॒॥1.8.21॥

అగ్నా॑వి॒ష్ణా మ॒హి తద్వాం॑ మ॒హిత్వం॑ వీ॒తం ఘృ॑తస్య గు॒హ్యాని॑ నామ॒ దమే॑దమే స॒ప్త
రత్నా॑ దధానా ప్రతి వాం జిహ్వో ఘృ॒తమా॑ చరణ్యేత్॒॥ అగ్నా॑వి॒ష్ణా మ॒హి ధామ॑ ప్రియం
వాం వీ॒థో ఘృ॑తస్య గు॒హ్య జుషా॑ణా॒ దమే॑దమే సు॒ష్టుతీ॑ర్వావృధానా ప్రతి వాం జిహ్వో
ఘృ॑తముచ్చరణ్యేత్॒॥ ప్ర॒ణో దేవీ॑ సరస్వతీ వాజే॒భిర్వాజినీ॑వతీ॒ ధీనా॑మవిత్ర్యవతు॒॥ ఆ నో
ది॒వో బృ॑హతః [30] పర్వ॒తాదా॑ సరస్వతీ యజ॒తా గన్తు॑ యజ్ఞమ్॒ హవం॑ దేవీ॑ జుషా॒ణా
ఘృ॑తాచీ శగ్మాం నో వాచముశతీ శృ॒ణోతు॑॥ బృహ॒స్పతే॑ జుషస్వ నో హ॒వ్యాని॑ విశ్వదే॒వ్య
రాస్వ॑ రత్నాని దాశుషే॒॥ ఏ॒వా పిత్రే॑ విశ్వదే॒వాయ॑ వృ॒ష్ణే యజ్ఞైర్విధే॑మ నమసా హవిర్భిః॒
బృహ॒స్పతే॑ సుప్రజా వీరవన్తో వయగ్గ్ స్యామ పతయో రయా॒ణామ్॑॥ బృహ॒స్పతే॑ అతి
యద॒ర్యో అర్హో॑ద్ద్యుమద్విభాతి క్రతుమజ్జనేషు॒ యద్దీ॑దయచ్ఛవసా [31] ఋతప్రజాత
తదస్మా॒సు ద్ర॒విణం॑ ధేహి చి॒త్రమ్॑॥ ఆ నో మిత్రావరుణా ఘృ॒తైర్గృ॑హ్యతిముక్షతమ్॒ మధ్వా
రజాగ్ం॑సి సుక్రతా॒॥ ప్ర బా॒హవా॑ సిస్స॒తం జీ॒వసే॑ న ఆ నో గ॒వ్యూతి॑ ముక్షతం ఘృ॒తేన॑ ఆ
నో జనే॑ శ్రవయతం యువానా శృ॒తం మే॑ మిత్రావరుణా హవే॒మా॒॥ అగ్నిం॑ వః పూర్వ్యం
గిరా దే॒వమీ॑డి వసూనామ్॒ సప॑ర్యన్తః పురుప్రియం మిత్రం న క్షే॒త్రసా॑ధసమ్॒॥ మక్షా
దే॒వవతో॑ రథ [32] శూ॒రో వా పృ॑థ్ను కాసు చిత్ దే॒వానాం॑ య ఇ॒న్మనో॑ యజమాన

ఇ॒య॒క్ష॒త్యభీ॑ద॒య॒జ్వ॒నో భు॑వత్॥ న॒ య॒జ॒మా॒న రి॑ష్వ॒సి న సు॑న్వా॒న న దే॑వయా॒ అస॒దత్ర॑
 సు॒వీ॒ర్య॒ముత॑ త్యదా॒శ్వశ్వి॑యమ్॒ నకి॑ష్టం కర్మ॒ణా నశ॑న్న పు॒ యోష॑న్న యోష॒తి॥ ఉప॑
 క్షర॒న్తి సి॒న్ధవో॑ మ॒యోభు॑వ ఈ॒జానం॑ చ॒ యక్ష్య॑మాణం చ॒ ధేన॑వః॒ పృణ॑న్తం చ॒ పపు॑రిం చ
 [౪౦] శ్ర॒వ॒స్యవో॑ ఘృ॒తస్య॑ ధా॒రా ఉప॑ యన్తి వి॒శ్వతః॑॥ సో॒మారు॑ద్రా వి॒ వృహ॑తం
 వి॒ఘాచీ॑మమీ॒వా యా నో॑ గ॒యమా॑విపే॒శః ఆరే॑ బాధే॒థాం నిర్ఙు॑తిం పరా॒చైః కృ॑తం చిదే॒నః
 పు॒ ముము॑క్ష॒మస్మత్॑॥ సో॒మారు॑ద్రా యు॒వమే॑తాన్యస్మే॒ విశ్వా తనూ॑షు భే॒షజా॑ని ధ॒త్తమ్॑
 అవ॑ స్వ॒తం ము॒ఞ్చతం॑ యన్నో అస్తి॒ తనూ॑షు బ॒ద్ధం కృ॑తమే॒నో అస్మత్॑॥ సో॒మాపూ॑షణా
 జన॑నా ర॒యీణాం॑ జన॑నా ది॒వో జన॑నా పృ॒థివ్యాః॑ జాతౌ వి॒శ్వస్య॑ భు॒వన॑స్య గో॒పౌ దే॒వా
 అకృ॑ణ్వ॒న్నమృ॑తస్య నాభిమ్॑॥ ఇ॒మౌ దే॒వౌ జాయ॑మానౌ జు॒షస్తే॒మౌ తమాగ్ం॑సి
 గూ॒హతా॑మజు॒ష్టా ఆభ్యా॑మిన్త్రః ప॒క్వమా॑మా॒స్వన్తః॑ సో॒మాపూ॑షభ్యాం జన॒దుస్త్రి॑యాసు॑॥[౪౧]

బృ॒హతః॑ శవ॒సా రథః॑ పపు॒రిం చ ది॒వో జన॑నా ప॒ఞ్చవిగ్ంశ॑తిశ్చ॑॥1.8.22॥

అను॑మత్యా ఆగ్నే॒యమైనా॑గ్నమగ్న॒యే సో॒మాయ॑ ప్రతి॒పూరు॑షమైనా॒గ్నం ధాత్రే॑ బా॒ర్హస్ప॑త్యమగ్న॒యే గృహ॑పతయే॒ర్థేతో
 దే॒వీః స॒మిధ॑గ్ం సో॒మస్యే॒న్ద్రస్య॑ మిత్ర ఆగ్నే॒యగ్ం స॒ద్య ఆగ్నే॒యగ్ం హి॑రణ్యమాగ్నే॒యగ్ం స్వా॒ద్యేం త్వా॑గ్నావి॒ష్ణా
 ద్వావిగ్ంశ॑తిః॑॥22॥

అను॑మత్యై యథా॒సతి॑ దే॒వీరా॑పో మిత్రో॒సిశూ॑రో వా ద్వి॒చత్వారి॑గ్ంశత్॑॥42॥

॥హరిః ఓమ్॥

॥శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు॥

॥ఇతి ప్రథమకాణ్డే అష్టమః ప్రశ్నః॥

॥ప్రథమకాణ్డః సమాప్తః॥